

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Avgvstini Barbosæ I. V. D. Lvsitani, Protonotarii, Et
Ivdicis Apostolici designati pro Tribunali Nunciaturæ
Hispaniæ, ac insignis Ecclesiæ Vimaransensis Thesaurarij
Maioris, Collectanea Doctorvm, Qui ...**

Barbosa, Agostinho

Venetiis, 1643

De Reformatione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14108

- d. disp. 4. quest. 7. puncto 2. à num. 1. Ego ipse d. cap. 20. num. 18. Trullench d. cap. 5. dub. 2. num. 2. cum seqq.
13. Ibi, saltem in Paschate. Hoc est, in hebdomada sancta, vel infra octavam Paschae, hoc est à Dominica Palmarum vsque ad Dominicam in Albis inclusiue, & ubi laxior esset consuetudo à prima die Quadragesimae vsque ad dictam Dominicam in Albis inclusiue, prout obseruatur Mediolani, in Portugalia, & Valentia. Vide Trullench d. lib. 3. c. 5. dub. 2. num. 6. Quarant. in summa Bullarj, verb. Communio, ubi refert hac de re declarationem Eugenij I V. AZOR. institut. moral. par. 1. verb. Eucharistia, §. 7. Fagundez in quinque Ecclesie praecept. 3. lib. 1. cap. 3. per tot. & praecept. 3. lib. 1. cap. 5. Henric. in summa lib. 8. cap. 5. §. 1. à principio, ubi refert, quod in pluribus diocesisbus consuetudo se extendit à principio Quadragesimae vsque ad decimumquartum diem post Pascha, refero dicto c. 20. num. 14.
14. Sacerdotem Regularem non posse tempore Paschali ministrare Eucharistiam secularibus, vt adimpleant praeceptum Ecclesiasticum annuae Communionis, resoluunt Nugn. tom. 1. in 3. part. quest. 83. artic. 4. conclus. 5. Soar. de Relig. tom. 4. tract. 10. lib. 9. cap. 3. num. 8. Portel. in dub. regularibus tom. 1. verb. Sacramentorum administratio, num. 5. Vilalob. in summa part. 1. tract. 7. dub. 47. num. 4. late Trullench in decalog. lib. 3. c. 5. dub. 2. num. 8. ubi subdit quod Doctores id intelligant de die Paschatis non materialiter, sed formaliter, id est, de Communione Paschali per quam fit satis praecepto, & inclinare in hanc partem videtur Fagundez in quinque Ecclesie praecepta, praecept. 3. lib. 1. cap. 5. num. 16. Contra Sorb. in compendio priuileg. verb. Communicare, Fr. Emman. quest. regul. tom. 1. quest. 56. art. 3. Ludouic. Beia respons. casuum conscient. part. 4. casu 4. Ioan. de la Cruz. de statu relig. lib. 2. cap. 5. dub. 4. conclus. 3. existimantes posse per priuilegia Nicolai V. Pauli III. Pij I V. & aliorum Pontificum.
15. Fratres Religiosos non posse administrare populo

sanctissimam Eucharistiam die Paschatis, stante quòd in priuilegio Eugenij I V. hoc illis inter dicitur expresse pro illa die, resoluunt Nauarr. in man. cap. 21. num. 52. Henric. d. lib. 8. cap. 55. §. 1. AZOR. instit. moral. part. 1. lib. 7. cap. 41. quest. 7. Ego ipse de officio. & potest. Parochi cap. 20. num. 10. ubi refero ita decium in S. Congreg. Concil. sub die 2. Martij 1619.

Contra compendium priuilegiorum Societatis I E S V verb. Eucharistia §. 2. Emman. Sa in aphorismis verb. Eucharistia num. 10. Ludouic. Miranda in manuali Pralator. tom. 1. quest. 42. art. 2. conclus. 2. Fr. Emman. quest. regul. tom. 1. quest. 56. art. 3. Aegid. de ConincK quest. 82. art. 3. num. 31. Ioan. à Cruce de statu Relig. lib. 3. cap. 5. dub. 4. conclus. 2. Soar. tom. 2. de Relig. tract. 10. lib. 9. c. 3. num. 7. Tamburin. de iure Abbatum tom. 2. disput. 5. quest. 3. num. 3. Fagundez in quinque Ecclesie praecepta, praecept. 3. lib. 3. c. 2. num. 18. Hieron. Koderic. in compendio quest. regul. resolut. 127. num. 5. Ioan. de Lugo de Sacrament. tom. 1. tract. de Eucharistia disput. 13. sect. 2. à num. 50. & alios existimantes Religiosos sine Parochi licentia posse ipso die Resurrectionis Dominicae sacram Eucharistiam ministrare parochianis, sjs vide licet, qui existimantur parochiae fausfecisse, vel postea fausfacturi.

¶ CANON X.] Vide Vgolin. de officio Episcopi cap. 16. §. 7. num. 9 quem refero de officio, & potest. Parochi cap. 20. num. 24.

¶ CANON XI.] Vide Sot. in 4. disp. 12. quest. 5. art. 4. col. 14. Can. de locis Theolog. lib. 3. col. 189. ad fin. cum seqq. Aegid. de ConincK de Sacrament. tom. 1. q. 80. n. 5. cum seqq. AZOR. institut. moral. p. 1. lib. 10. cap. 31. quest. 2. Soar. tom. 3. de Sacrament. disput. 66. sect. 3. vers. sed queres, Valer. Reginald. in praxi fori poenitent. lib. 20. num. 53. Fernandez in exarmino Theologiae moralis part. 3. cap. 4. §. 8. Filluc. in quest. moralibus tom. 1. tract. 4. n. 210. Mollat. in summa Theologiae moralis tract. 3. c. 10. n. 21. Torreblanca de iure spirit. lib. 2. c. 7. n. 46. cum seqq. Ioan. de Lugo de Sacrament. in tract. de Eucharistia disput. 14. sect. 4. num. 54. cum seqq. Ioan. Sancti. in selectis disput. 32. num. 4.

DE REFORMATIONE.

De Officio Pralatorum in subditorum correctiōe.

C A P V T P R I M V M.

- 1 Doctores referuntur de materia huius cap. agentes.
- 2 Episcopi se pastores, non percussores esse meminerint.
- 3 In criminalibus causis quando procedi possit ad vltiora, non obstantibus appellationibus, & inhibitionibus.
- 4 Episcopus visitans tenetur dare transumptum si repererit aliquod delictum carceratione, vel castigatione dignum.
- 5 Appellatio non datur à visitatione facta ab Episcopo, praesertim à correctione morum.
- 6 Appellatio ad effectum suspensiuum non datur à mandato de residendo in visitatione edito.
- 7 Appellatio ad effectum suspensiuum non admittitur à visitatione Ecclesiae Cathedralis.
- 8 Non extenditur ad causas criminales, quae tractantur apud iudices inferiores, aut delegatos Papae, vel Episcopi.
- 9 Appellari an possit quando grauumen illatum per interlocutoriam, non potest tolli per appellationem à definitiua.
- 10 Carcerationis indebite grauumen, per appellationem à definitiua reparari non potest.
- 11 Appellatio interposita super condemnatione ad trimes habet effectum suspensiuum.
- 12 Appellatio à priuatione beneficij habet effectum suspensiuum.
- 13 Decretum S. Congregationis negotijs Episcoporum praeposite.
- 14 Metropolitanani in suffraganeos eorumve subditos non iudicant nisi in casibus à iure expressis.
- 15 Metropolitanani, & alij superiores causas in curijs Ordinariorum pendentes non auocant.
- 16 Appellationes quando recipiendae.
- 17 Superiores cognoscere non valent causas, quae coram inferioribus pendunt ante definitiuam sententiam, vel vim definitiuam habentem.
- 18 Inhibitiones post appellationem quando concedendae.
- 19 Appellatio recipienda non erit quamuis appellans asserat sententiae, aut appellationis exemplum culpa iudicis à quo, vel actuarij habere non posse.
- 20 Appellationes à Metropolitanis non recipiuntur ab executione decreti Concilij Trident. aut visitationis Apost.
- 21 Appellationes ad effectum deuolutiuum tantum admittuntur in causis visitationis Ordinariorum, aut correctionis morum.
- 22 Appellatio non admittitur à grauumine, quod per

- definitiuam reparari nequit, nisi visis actis.
- 23 *Causa appellationis dum pendet, appellans in eodem quo reperitur carcere quanto tempore permanebit.*
- 24 *Acta originalia processuum prima instantia ad iudicem appellationis Notarius mittere non cogatur, nisi, &c.*
- 25 *Censura Ecclesiastica in appellante prolata quando relaxari possit per iudicem appellationis.*
- 26 *Absolutio ad cautelam quomodo danda.*
- 27 *Appellatio non recipitur à sententia definitiva contra verum contumacem prolata.*
- 28 *Archiepiscopus non debet se ingerere in prima instantia causarum, quæ agitantur coram eius suffraganeo.*
- 29 *Metropolitanus non potest cognoscere in prima instantia etiam citra preiudicium cursus causæ coram Episcopo.*

E Adem sacrosancta Tridentina Synodus præsentibus in ea eisdem sanctæ Sedis Apostolicæ Legato, & Nuncijs, intendens nonnulla statuere, quæ ad iurisdictionem pertinent Episcoporum, vt iuxta proximæ Sessionis decretum, illi in commissis sibi Ecclesijs eo libentius resideant, quo facilius, & commodius sibi subiectos regere, & in vita, ac morum honestate continere poterint, illud primum eos admonendos censet, ^a *vt se pastores, non percussores, esse meminerint*, atque ita præesse sibi subditis oportere, vt non in eis dominantur, sed illos, tanquam filios, & fratres, diligant, elaborentque, vt hortando, & mouendo ab illicitis deterreant, ne, vbi deliquerint, debitis eos pœnæ coercere cogantur, quos tamen, si quid per humanam fragilitatem peccare contigerit, ^b illa Apostoli est ab eis seruanda præceptio, vt illos arguant, obsecrent, increpent in omni bonitate, & patientia, cum sæpè plus erga corrigendos agat beneuolentia, quàm austeritas, plus exhortatio, quàm comminatio, plus charitas, quàm potestas. Sin autem ob delicti grauitatem virga opus fuerit, tunc cum mansuetudine rigor, cum misericordia iudicium, cum lenitate seueritas adhibenda est, vt sine asperitate disciplina populis salutaris, ac necessaria conferuetur, & qui correcti fuerint, emendentur, aut, si respicere noluerint, ceteri, salubri in eos animaduersionis exemplo, à vitijs deterreantur, cum sic diligenti, & pij simul pastoris officium, morbis ouium leuia primum adhibere somenta, post, vbi morbi grauitas ita postulet, ^c ad acriora, & grauiora remedia descendere: sin autem ne ea quidem proficiant illis submouendis, ceteras saltem oues à contagionis periculo liberare. ^d *Cum igitur rei criminum*, plerumque ad euitandas pœnas, & Episcoporum subterfugienda iudicia, querelas & grauamina simulent, & appellationis diffugio, ^e *iudicis processum impediunt*, ne remedio ad innocentie præsidium instituto, ad iniquitatis defensionem abutantur, atque vt huiusmodi eorum calliditati, & tergiuersationi occurratur, ita statuit, & decreuit. ^f *In causis visitationis, & correctionis siue habitatis, & inhabilitatis, nec non criminalibus ab Episcopo*, seu illius in spiritualibus Vicario generali, ante definitiuam sententiam, ^g *ab interlocutoria, vel alio quocunque grauamine, non appelletur, nec Episcopus, seu Vicarius, appellations huiusmodi, tanquam friuolæ, deferre teneatur, sed ea, ac quacumque inhibitione ab appellations iudice emanata, necnon omni stylo, & consuetudine, etiam immemorabili, contraria non obstante, ad vltiora valeat procedere, nisi grauamen huiusmodi per definitiuam sententiam reparari, vel ab ipsa definitiuam appellari non possit, quibus casibus factorum, & antiquorum canonum statuta illibata persistant.*

^a Tir. 1.
7. Tim. 3.
1. Pet. 5.
diffin. 45. in
prin. diff. 94.
cap. vlt. diff.
95. cap. esto
subiectus.
6. 2. Tit. 4.

^b Cap. refo-
canda, & cap.
corripitur.
24. quæst. 3.
4. Cap. cum
speciali, 6.
Petro. de
elect.
^c Infra sess.
22. cap. 10. &
24. cap. 20.
de reformat.

^f Cap. vt de-
bitus, de ap-
pel. cum sim.

1. **V** Ide Paul. Fusc. *de visitat. lib. 2. cap. 26. num. 29. in fine*, Sbroz. *de officio Vicarij lib. 3. quæst. 1. Fr. Emman. quæst. regul. tom. 2. quæst. 40. art. 1. Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori Eccles. decis. 503. in 1. edit. alijs resol. 404. in 2. edit. Armen- dar. in addit. ad recop. legum Nauar. lib. 1. tit. 6. de visitat. num. 63. vbi refert decum post definitiuam sententiam in causis correctionis, & visitationis appellari posse, ita tamen vt appellatio non suspendat executionem, nisi grauamen per definitiuam sententiam reparari, vel ab ipsa definitiuam appellari non possit.*
2. ^a *Vt se pastores, non percussores esse meminerint.* Vide S. Anton. in summ. p. 3. tit. 20. cap. 5. §. 3. Cornel. conf. 296. circa princip. vol. 4. Fusc. *de visitat. lib. 1. c. 3. num. 19. metipsum de officio & potest. Episcopi part. 1. tit. 2. gl. 12.* Episcopi summa attentione persendant textum in præsent. *& infra sess. 24. de reformat. cap. 3. & sess. 25. etiam de reformat. cap. 1. in quibus decretis verba sunt multum pia, & à Prælati mente semper retineri debent, quorum summam refert Stephan. VVeyms ad constitutiones 24. ex iure antiquo deprom- ptas. & per Concil. Trident. innouatas, constit. 20. nu. 8 pag. 239.*
- ^b *Cum igitur rei criminum, &c.* In criminalibus causis
3. quando procedi ad vltiora possit, non obstantibus appellacionibus, & inhibitionibus, declarauit sancta mem. Pius V. in sua constitut. 180. incip. *Cum sicut*, quæ est reformatoria constitutionum Pij IV. & aliorum summorum Pontif. sic distinguendo: Aut reus confessus est, & tunc licitum erit iudici à quo, non obstantibus appellacionibus, & inhibitionibus, absque pœnaru incurfu ad vltiorem executionem pro pœnæ in sententia, irrogatæ executione procedere. Si verò non

sit confessus, tunc poterint admitti, & recipi omnes, & singulæ appellaciones, ac quæcunque desuper pro tempore præsentate, & præsentandæ commissiones, & illarum vigore inhibitiones, citationes, & monitoria decerni, præstita tamen prius cautione idonea per partem, seu partes appellantes non confessos in forma depositi pro pœna in qua condemnatus extitit, & seu respectu de se constituendo in carcere, & ibidem manendo in quacunque parte iudicij, & quatenus pars esset diues, facto prius actuali deposito arbitrio iudicis ad quem. Quod quidem hodie in praxi obseruatur, molexit enim stylus Signaturæ iustitiæ, vt quocumque contingit committi causam appellacionis in criminalibus, semper apponatur clausula, *pario sententiæ, vel seruato exitio*, & forma Motus proprii Pij V. & Pij VI. Ita Massob. *de Synodo diocesana cap. 4. Anbr. 21. secundum Roman. impressionem.* ^e *Iudicis processum impediunt.* An Episcopus visitans teneatur dare transumptum si repererit aliquod delictum carceratione, vel castigatione dignum? Affirmatiuè decum fuisse refert Armendar. in addit. ad recop. legum Nauar. lib. 1. tit. 6. de visitat. num. 62.

^f *In causis visitationis, &c.* A visitatione facta ab Episcopo, præsertim à correctione morum, non dari appellacionem, per text. in præsent. *& cap. 10. sess. 24. de reformat. resoluunt Lancellot. de attentat. & innou. appellat. pend. li- mit. 18. in prin. num. 6. Ruginel. de appellat. §. 2. cap. 3. num. 46. Marchef. de commission. part. 1. de commiss. appellat. extra Roman. cur. cap. 6. num. 78. in 2. edit. quos refert Aloyf. Ricc. in praxi aurea resol. 7. num. 1. vbi numeris seqq. multa tradit de intellectu huius text. Nauar. in rubr. de iudic. notab. num. 83.*

num. 83. & conf. 1. de appellat. Gabr. Pereira de Manis Regia. part. 1. cap. 7. à priv. Thom. Valasc. alleg. iuris tom. 1. alleg. 70. num. 4. Mar. Anton. var. resolut. lib. 1. resolut. 95. num. 11. & resolut. 110. num. 14. Steph. VVeyms ad constitutiones 24. ex iure antiquo desumptas, & per Concil. Trident. innovatas, constit. 17. num. 14. pag. 195. vbi num. 15. aduertit vt dum appellatur à decreto visitationis, admitti non debeat appellatio nisi specificè expressè fuerint causæ grauaminu, vt dispicere possit visitator à quo appellatio interponitur, an causæ sint friuolæ, an iustæ, an suspèdere, vel mutare debeat suum decretu, an verò prouisionaliter exequi. Narbona l. 59. gloss. 1. num. 119. tit. 4. lib. 2. Recop. vbi refert de casum quòd in causis visitationis, & correctionis appellari potest post definitiuam, ita tamen vt appellatio non suspendat executionem. Si tamen Episcopus procedat in exemptos, seu alios priuilegiatos contra eorum priuilegia, dam appellationem existimant Salgado de protecc. Regia part. 2. cap. 15. numer. 58. Berar. de visitat. secul. cap. 27. num. 67. Mendez de Castro in praxi Lusit. p. 2. lib. 2. cap. 3. num. 34. Marchesan. d. cap. 6. num. 78. Vbi enim apparuerit de exemptione, seu priuilegio gesta appellatione pendente reuocatur, Lancellot. de attentat. p. 2. cap. 12. limit. 18. num. 2. & seq.

6. A mandato de residendo in visitatione edito non dari appellacionem ad effectum suspensiuum, sed ad effectum deuolutiuum tantum, decisiu refert Armendar. in addit. ad recop. legum Nauarra lib. 1. tit. 6. lib. 5. §. 2. numer. 2.
7. Appellationem ad effectum suspensiuum non admitti à visitatione Ecclesie Cathedralis, & personarum ipsius ab Episcopo factenda, nec ideo illam appellacione suspendi posse, tenet Aldan. in compendio canon. resol. lib. 1. tit. 4. num. 8. vbi refert decisiu in Oriolan. 27. Martij 1632. ad 6. subdens ibidem in resp. 17. fuisse resolutum appellacionis cuiuscunque prætextu non posse impediri, seu retardari dicecesane Synodi celebrationem.

Si ordine iudiciario & ordinato processu visitationis causæ tractetur, appellatio ad vtrumque effectum admittitur, vt per Stephan. Gratian. Marchia decis. 188. num. 4. Ceual. de cognit. per viam viol. part. 2. q. 123. num. 14. & 15. Piafec. in praxi Episcopi. p. 2. cap. 3. num. 61. vers. hoc eodem casu, Narbona d. l. 59. gloss. 1. num. 122. Mendez de Castro in praxi Lusit. p. 2. cap. 3. num. 34.

8. Necnon in criminalibus ab Episcopo, &c.] Ergo non à iudicibus inferioribus, aut delegatis Papæ, vel Episcopi; ita post Nauarr. in manu. c. 25. num. 15. vers. adde, tradit Fr. Emman. in summ. tom. 3. cap. 20. numer. 1. quem refert Hieron. Roder. in compendio q. regul. resol. 10. n. 10. Verum ex dispositione Concilij in omnibus causis appellari non posse ab interlocutorijs tam in prima, quam in secunda instantia, tam ab Ordinarijs, quam à delegatis, vel inferioribus latis, nisi grauamen contineant irreparabile, vel definitiuam vim habeant, resoluit Suar. de Paz in pract. in procum. 6. part. tom. 1. num. 28. Amat. Roder. in pract. examinandi & videndi processum cap. 12. nu. 8. latè ad vtramque partem Narbona l. 59. gloss. 1. nu. 150. cum multis seqq. tit. 4. lib. 2. Recop.

9. [Ab interlocutoria, vel ab alio quocunque grauamine, &c.] An appellari possit quando grauamen illatum per interlocutoriam non potest tolli per appellacionem à definitiuam? vide Soar. de Pace in pract. tom. 2. p. 5. cap. vnic. num. 3. Quarant. in summ. Bullarij, verb. Archiepiscopi auctoritas, au. Hor. 18. vers. primo quæro. Nauarr. conf. 2. de appellat. Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori Eccles. decis. 105. in 1. edit. alias resol. 405. num. 1. in 2. edit. Piafec. in praxi Episcopi. part. 2. cap. 4. num. 98.

10. Carcerationis indebitæ grauamen per appellacionem à definitiuam reparari non potest, ac prouide ab eo valet appellari, & Ordinarius tenetur huic appellacioni deierre, & processum transferre ad iudicem appellacionis, interim tamen reo manente in carceribus, donec iudex appellacionis causa cognita aliud iusserit, ita refert decisiu Piafec. d. cap. 4. num. 100. Quaranta d. verb. Archiepiscopi auctoritas, num. 20. in addit. lit. B. Et refert Narbona d. l. 59. gloss. 1. num. 120. Sa cram Congr. censuisse quòd in materia correctionis vbi Episcopus etiam sine processu, Barbof. Collect. in Concil. Trid.

& sine scriptis carcerat subditos, & tenet diu carceratos, potest Metropolitanus cognoscere de excessu in corrigendo, si carcerati appellauerint ad eum, dummodo interim non impediatur, aut suspendatur executionem eorum, quæ ab Ordinario decreta fuerint, de quo etiam Gabr. Berar. de Visitat. secul. cap. 27. num. 67. Mendez de Castro d. p. 2. lib. 2. cap. 3. num. 33. Vide infra sess. 24. de reform. cap. 20. num. 33.

11. Appellationem interpositam super condemnatione ad tremeas habere effectum suspensiuum, resoluit Aldan. d. tit. 9. num. 9. vbi dicit ita fuisse resolutum à S. Congreg. Episcopi & Regular. in Auersana 22. Ianuarij 1591.

12. Appellationem à priuatione beneficij habere effectum suspensiuum, tenet Aldan. d. tit. 4. num. 10. vbi allegerit sic fuisse decisiu in S. Congr. Episcopi & Regul. in Mleuitana 1. Iunij 1604. Nam etiam in causis visitationis, si nõ de morum correctione ageretur, sed de priuatione administrationis, vel beneficij, aut alterius similis rei, appellatio quoad vtrumque effectum admittitur, Ceual. de cognit. per viam violent. p. 2. q. 123. num. 13. Narbona d. l. 59. gloss. 1. num. 122.

13. Hac de re extat optimum decretum omnino videndum, quod refert Aloyf. Ricc. in d. praxi rerum fori Eccles. resol. 404. in 2. edit. Prosper de Augustino in addit. ad Quarant. d. verb. Archiepiscopi auctoritas, au. Hor. 18. vers. octauo. Piafec. d. part. 2. cap. 4. nu. 101. Hieron. Roder. in compendio quæst. regular. resol. 10. num. 35. cum seqq. Moden. de potest. Regia part. 2. cap. 1. à num. 247. & de supplicat. ad Sanctissim. part. 2. c. 5. §. 2. num. 4. & 5. tenoris sequentis, videlicet.

Ad tollendas ambiguitates, & controuersias iurisdictionales, quæ inter appellacionem, & prioris instantie iudices non sine partium dispendio, cursuque iustitie impedimento, & sepe cum scandalo oriuntur, S. Congr. causis Episcoporum, preposita, facta prius relatione S. D. N. Urbano VIII. ac de Sanctissimatis sue mandato viue vocis oraculo desuper habito in hunc qui sequitur modum ab omnibus, ad quos spectat, in posterum fieri ac seruari debere mandauit, & mandat.

Metropolitani, Archiepiscopi, Primates, aut Patriarche in Suffraganeos, eorumque subditos non iudicent, nisi in casibus à iure expressis.

Item nec alij superiores etiam Nuncij, vel Legati de latere specificam facultatè maiorem non habentes causas in curijs Ordinariorum, vel aliorum inferiorum iudicum pendentes, ad se non auocent, nisi per viam legitime appellacionis ad ipsorum tribunalia deferantur, tuncque appellantes ab inferiorum iurisdictionibus quoad alias causas eximere non possint.

16. Appellationes nunquam recipiantur, nisi per publica documenta, quæ realiter exhibeantur, prius consulerit appellacionem à sententia definitiuam, aut à grauamine, quod per definitiuam sententiam reparari non possit in casibus à iure non prohibitis, per legitimam personam, & intra debita tempora fuisse interpositam ac prosequutam.

17. Nedom causarum, quæ coram inferioribus iudicibus pendente ante definitiuam sententiam, vel vim definitiuæ habentè, de grauamine illato superiores cognoscere valeant, licet citra preiudicium cursus causarum se id facere contendant. Nec ad hunc effectum liceat eis inibere, aut simpliciter mandare, vt ipsi copia processus transmittatur, etiam expensis appellantis.

18. Inhibitiones post appellacionem sicut premititur receptam non concedantur, nisi cum inscriptione tenoris sententiæ, aut decreti definitiuæ, aut vim definitiuæ habentis, vel damnatum per definitiuam irreparabile contentis, alias inhibitiones, & processus, & inde sequuta quæcumque sint ipso iure nulla, etq; impune nõ parere liceat.

19. Si appellans asserat sententiam, aut appellationis exemplum, culpa iudicis à quo, vel actuarij habere non posse, non ideo recipienda erit appellatio, aut aliqua inhibitiō concedenda, sed eis tantum, ad quos pertinet, iniungi poterit ut soluta condigna mercede actorum exemplum authenticum appellanti intra breuem aliquem competentem terminum tradatur. Caveat tamen iudex à quo, nisi verè appellatum fuerit in causa appellabili interim aliquid in preiudicium appellantis attentet, etsi per actum publicum, aut per testium depositiones constiterit acta denegari appellanti, tunc mandato tradendi acta possit iudex appellationes adijcere, ne interim aliquid novi contra appellantem intentetur.
20. Ab executione decreti S. Concilij Trident. aut visitationis Apost. appellationes à Metropolitanis non recipiantur, nec, si Episcopi virtute eiusdem S. Concilij procedunt ut Sedis Apost. delegati in causis, quæ sub eorū iurisdictione ordinaria non comprehenduntur, salva tamen in hoc casu Legatorum, & Nunciorum Apostol. auctoritate.
21. In causis verò visitationis Ordinariorum, aut correctionis morū quoad effectum deuolutiuum tantum admittuntur, nisi de grauamine per definitiuam irreparabili agatur, vel cum visitator citata parte, & adhibita causa cognitione iudicialiter procedit, tunc enim appellationi locus erit quoad effectum suspensiuum.
22. Cum à grauamine, quod per definitiuam reparari nequit, ut indebita carcerationis, vel torture, aut excommunicationis etiam comminata, appellatur, non nisi visis actis, ex quibus euidenter appareat de grauamine, appellatio admittatur, aut inhibitiō, vel prouisio aliqua concedatur.
23. Causa appellationis dum pendet, appellans in eodem, quo reperitur, carcere permanebit, quoad iudex ad quē appellatum est, visis actis, & causa cognita aliter decreuerit, & tunc si à iudicis ad quem decreto dim definitiue habente fuerit appellatum, nihil mandare, aut pro sui decreti executione attentare poterit, donec per iudicem superiorem aliud fuerit ordinatum.
24. Acta originalia processuum primæ instantiæ ad iudicem appellationis Notarius mittere nõ cogatur, nisi probabilis aliqua falsitatis causa, & suspicio incidat, quæ iudicialiter obijciatur, & tunc terminata causa remittenda sunt ad Ordinarij, ut in suo archiuo conseruentur.
25. Censura Ecclesiastica in appellante prolata relaxari, aut nulla declarari per iudicem appellationis nõ potest, nisi auditis partibus, & causa cognita, tuncque si constiterit eam iustam esse, ad iudicem, qui excommunicauit, appellans remittendus est, ut ab ipso iuxta sacros canones beneficium absolutionis, si humiliter petierit, debitamque emendationem præstiterit, obtineat. Si verò iniustam esse clare appareat, superior absolutionem impendat: si dubitetur, honestius est ut ad excommunicatorem intra breuem aliquem terminum eidem præfigendum absoluendus remittatur, licet etiam superior hoc casu id ipsum per se præstare iure possit.
26. Absolutio ad cautelam non nisi parte citata, & visis actis cum dubitatur de nullitate excommunicationis ab homine prolata, vel à iure si concurrat dubium facti, vel probabile dubium iuris, concedenda erit, tuncque ad tempus breue cum reincidentia, & præstita per excommunicatum cautione de stando iuri, & parendo mandatis Ecclesiæ tantum, etsi iuxta formam à iure præscriptam apparebit quem ob manifestam iniuriam excommunicatum fuisse, debitam etiam satisfactionem præstare, & si ob contumaciam manifestam expensas pariter satisfacere, & cauere de iudicio sibi coram excommunicatore quis tenebitur, priusquam ad cautelam absoluaatur.
27. A sententia definitiua contra verum contumacem prolata appellatio non recipiatur, nec inhibitiō, aut alia queuis prouisio quandiu appellans in huiusmodi vera contumacia perstiterit, concedatur.
28. Nec Episcopus, seu Vicarius, &c. Archiepiscopum non debere se ingerere in prima instantia causarum, quæ agitantur coram eius suffraganeo, cui inhibendum non est, nec ille tenetur deferre appellationi, nisi in casibus Bullæ Gregorij XIII. quæ est 24. in Bullario, referuntur decimum Zerol. in præxi Episcop. verb. appellatio, vers. ad decimum, Hieron. Roderic. de resol. 10. num. 21.
29. Metropolitanum non posse cognoscere etiam circa præiudicium cursus causæ coram Episcopo, neque ad eum effectum etiam absque vlla inhibitione posse simpliciter mandare, ut sibi transmittatur copia processus expensis appellatis extra casum à Concilio concessos appellandi, referunt decimum Quarant. d. auctor. 18. vers. primo quarto, Hieron. Roderic. d. resol. 10. num. 22.

In Criminibus appellationis causa à sententia Episcopi quando Metropolitanano, & quando vni ex vicinioribus sit committenda, eorumve vicarijs, & non inferioribus.

C A P V T II.

- 1 Legati, seu Nuncij non possunt committere causas criminales suis Auditoribus.
- 2 Appellandum est ad Metropolitanum à sententijs Ordinarj in causa criminali procedētis ex decre-

to Concil. etiam tanquā Sedis Apostol. delegatus.

- 3 Appellandum est à Vicario ad Episcopum in causis criminalibus, vel beneficalibus specialiter commissis Vicario.

A Sententia Episcopi, vel ipsius in spiritualibus Vicarij generalis, in criminalibus appellationis causa, vbi appellationi locus fuerit, si Apostolica auctoritate in partibus eam committi contigerit, à Metropolitanano, seu illius etiam Vicario in spiritualibus generali, aut, si ille aliqua de causa suspectus foret, vel vltra duas legales diastas distet, seu ab ipso appellatum fuerit, vni ex vicinioribus Episcopus, seu illorum Vicarijs, non autem inferioribus iudicibus, committatur.

Hunc text. allegat, & illius summam refert Sbroz de officio Vicarij lib. 3. quest. 3. vbi quest. 5. resoluit posse Vicarium Patriarchæ, Archiepiscopi, vel Episcopi cognoscere causas appellationū quas deuoluunt ad ipsos.

à Metropolitanano, seu illius etiam Vicario, Legatos, seu Nuncios Apost. non posse committere istas causas suis Auditoribus, ut illas videant tanquam iudices delegati resoluit Aldan, in compendio canonice, resoluit. lib. 3. tit. 8.

tit. 8. num. 10. vbi ait sic fuisse resolutum 6. Octobris 1588. & subdit. sub die 24. Maij 1590. fuisse decifum sententias latus ab Auditoribus Nuncioꝝ Sanctissimi in causis appellationum in criminali, nullas esse, nec propter vilitatem publicam & communem partium errorem sustineri.

2. *¶ Vni ex vicinioribus Episcopis.* A decretis, & sententijs ordinarij, qui etiam tanquam Sedis Apost. delegatus ex decreto Concilij processit, appellandum esse ad Metropolitanum, non autem ad Sedem Apostol. tenet Aldan. vbi supra.
3. In causis verò criminalibus, vel beneficialibus specia-

liter commissis Vicario: appellari ab eo ad Episcopum cum dicatur Ordinarius, resoluunt glot. verb. officialium, in cap. 2. de officio vicarij lib. 6. & ibi Lap. num. 12. Anch. nam. 2. Domin. num. 9. Franch. num. 4. in fine. August. Berol. in rub. de offic. deleg. num. 2. & 26. & consil. 22. num. 12. vol. 1. Felin. d. rub. de officio delegat. num. 4. & in cap. licet num. 1. cum seqq. de officio ordinarij, & ot. decif. 7. de Officio Vicarij. alijs 371. in no. uis, Marant. de ordine iudic. part. 4. dist. 5. in princip. num. 16. Anton. Cuch. lib. 2. instit. maior. tit. 8. de vicar. n. 112. cum seqq. Sbroz de officio Vicarij li. 2. q. 55. n. 35. cum seqq. Sanc. de matr. li. 3. disp. 29. num. 6. Iacob. de Laurent. in tract. de iudice suspenso, cap. 4. num. 12. Nicol. Garc. de beneficijs p. 5. ca. 8. nu. 40.

Acta prima instantia intra triginta dies dentur gratis reo appellanti.

C A P V T I I I.

- 1 Doctores referuntur de materia huius cap. agentes.
- 2 Intellectus huius decretis.
- 3 Appellans in causis criminalibus tenetur intra sex menses causam prosequi, & expeditione reportare.

Reus, ab Episcopo, aut eius Vicario in spiritualibus generali, in criminali causa appellans, coram iudice, ad quem appellauit, a *acta prima instantia omnino producat*: & iudex, nisi illis visis, ad eius absolutionem minimè procedat. Is autem, à quo appellatum fuerit, intra triginta dies acta ipsa postulanti gratis exhibeat, alioqui absque illis causa appellationis huiusmodi, prout iustitia sua fuerit, terminetur.

1. **V**ide Sbroz de officio Vicarij lib. 3. quæst. 9. vbi de intellectu, Soar. de Pace in præf. tom. 2. part. 5. cap. vnic. num. 14. Mendez de Castro in praxi Lusitana lib. 2. cap. 11. num. 14. Nouar. in singul. iuris canonic. sing. 7. nouissimè Stephan. Vveym ad constitutiones 24. ex antiquo iure desumptas, & per Concil. Trident. innouatas, consil. 27. num. 15. & 16. pag. 195. Narbona l. 33. gloss. unica num. 4. tit. 25. lib. 4. Recopil.
2. Intelligendum esse hunc text. de persona iudicis, qui in criminali causa sententiam tulit, à qua appellatum fuit, vt scilicet quantum in se erit acta ipsa postulanti exhibeat gratis, itaut nullam mercedem sibi eo nomine accipiat: verò e. 20. sess. 24. de reform. intelligendum esse de persona Notarij, qui ipsam actorem copiam tenebitur exhibere appellanti congrua mercede accepta, resoluunt Sbroz d. loco & Aldan. in compendio Canon. resolut.

lib. 5. tit. 8. num. 30. vbi refert ita decifum sub die 27. Septembris 1627. *Acta prime instantia omnino producat.* In causis criminalibus, qui pecuniariam passus fuerit sententiam, si casus sit appellabilis, vt supra ad e. 1. dictum est, tenebitur appellans infra sex menses à die ipsius interpositæ appellationis computandos ita coram iudice appellationis causam suam prosequi, vt etiam expeditionem reportet, quibus elapsis, & expeditione coram iudice à quo non reproducta, tenetur idem iudex à quo ad quancunque fisci instantiam, etiam si acta fuerint transportata, sententiam ipsam debitæ executioni omni mora postposita demandare, vt statuit sanctæ mem. Pius V. in sua const. 143. incip. Licet, refert Massobr. de diacæ sana Synodo, c. 4. dub. 21. secundum Romanam impress.

Quando certus Episcoporum numerus à iure requisitus non potest assistere Episcopo deponenti ac degradanti clericum, assistant tot idem Abbates certi eiusdem diæcesis, quibus assistere non valentibus assistant persone alioquin in dignitate constituta.

C A P V T I V.

- 1 Doctores de materia huius cap. agentes.
- 2 Degradationem realem, & curiæ seculari traditionem quæ crimina mereantur.
- 3 Episcoporum numerus qui requiratur in degradationibus.
- 4 Vicarius generalis proprij Episcopi potest ad verbalem Presbyteri depositionem procedere, ad actualem verò solus proprius Episcopus.
- 5 Episcopus electus, & confirmatus ante consecrationem non potest actualiter clericum degradare.
- 6 Prelati Religiosorum non habent iure communi facultatem deponendi, vel degradandi suos subditos.
- 7 Crimina qua merentur verbalem depositionem.
- 8 Abbates degradationi assistentes sunt iudices assessores.

Cum vero tam grauiam nonnunquam sint delicta, ab Ecclesiasticis commissa personis, vt ob eorum atrocitatem à sacris Ordinibus deponendæ, & curiæ sint tradendæ seculari, in quo secundum sacros canones, certus Episcoporum numerus requiritur, quos si omnes adhibere difficile esset, debita iuris executio differretur, si quando autem interuenire possent, eorum residentia intermitteretur, propterea statuit & decreuit, Episcopo per se, seu illius Vicarium, in spiritualibus generali, contra Clericum, in sacris etiam presbyteratus Ordinibus constitutum, etiam ad illius condemnationem, & necnon verbalem depositionem, & per se ipsam etiam ad actualem, atque solemnem degradationem ab ipsis Ordinibus, & gradibus Ecclesiasticis, in casibus, in quibus aliorum Episcoporum præsentia, in numero à canonibus definito, requiritur, etiam absque illis procedere liceat, adhi-

Barbos. Colect. in Concil. Trid.

G 2 bitis

a Carth. 10. vide 3. q. 8. suggesto. & 25. q. 7. Felix Episcopus. b 2. Hispal. cap. 6. c Cap. si quis cum seq. 14. q. 7. e. degradatio de P. nit. in 6.

praxi crimin. part. 1. questione 6. num. 49. Nicol. Garc. de benef. p. 8. cap. 3. num. 28. Cardinal. Tusch. practic. conclus. tom. 7. conclus. 730. Sanctarell. variar. resolut. questione 50. num. 20.

2. Et obtentam remissionem alicuius delicti, non facta mentione prioris condonationis eiusdem, vel alterius eiusdem generis, subreptitiam esse docent Couar. lib. 1. variar. cap. 20. num. 8. Clar. §. fin. quest. 59. num. 9. Antonius Gomez tom. 3. variar. cap. 30. num. 69. Molin. de primogenit. lib. 2. cap. 4. num. 52. & lib. 4. cap. 3. num. 43. Menoch. de arbitrar. casu 203. num. 32. Sanctarellus loco proxime citato.

β Per se ipsum, &c.] Aduertit Ioann. Sanc. in selectis disput. 50. num. 26. quod prospiciens Concilium in presenti plures delinquentes pro meritis pœnis ab Episcopis sibi inflictis extorquere gratias falsis precibus, per quas pœna illæ aut remittantur omnino, aut minuantur, decreuit Episcopum per se ipsum tanquam Sedis Apostolicæ delegatum summarie cognoscere de subreptione, & obreptione gratiæ, & tamen non obstante quod afferit Concilium per se ipsum debere cognoscere Episco-

pum, praxis quotidiana docet illius rei cognitionem suo committi Vicario, per doctrinam Salzedi in practic. capitul. 73. in fine, qui ait quod dum Concilium iudicio Episcopi aliquid agendum committit, non tantum Episcopo, sed ei, qui vices illius gerit, committere censetur.

γ Non admittat.] Est enim ipso iure nulla gratia subreptitiæ impetrata, vt tradunt Felin, per text. ibi in cap. ad audientiam, num. 22. de rescript. Menoch. de arbit. casu 201. num. 2. Surd. decis. 307. num. 17. Sanctarell. var. resolut. quest. 50. num. 3. Monet. de commutat. ultim. volunt. cap. 6. num. 133.

δ Et quamlibet expressionem falsam vitare gratiam, etiam quod aliàs esset Princeps concessurus, tenent Caputaq. decis. 49. & decis. 254. num. 4. p. 2. Nicol. Garc. de benef. p. 6. cap. 6. num. 197. Nec ad euitandam subreptionem sufficere aliquod ex narratis verificari ad subnendam gratiam, sed omnia esse verificanda, docent Azened. consil. 34. Gutierrez canonic. lib. 2. questione 15. num. 68. & 108. Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 193. Rot. decis. 634. p. 1. diuers.

Episcopus nequaquam moneatur, aut citetur vt personaliter compareat, nisi ob causam ex qua deponendus, aut priuandus veniret.

C A P V T V I.

Quoniam verò subditi Episcopo, tametsi iure correpti fuerint, magnopere tamen eum odisse, & tanquam iniuria affecti sint, falsa illi crimina obijcere solent, vt quoquo pacto possint, ei molestiam exhibeant, cuius vexationis timor plerumque illum ad inquirenda, & puniendæ eorum delicta seigniorum reddit: id circo, ne is magno suo, & Ecclesiæ incommodo gregem sibi creditum relinquere, ac non sine Episcopalis dignitatis diminutione vagari cogatur, ita statuit, & decreuit, Episcopus nisi ob causam ex qua deponendus, siue priuandus veniret etiam si ex officio, aut per inquisitionem, seu denunciationem, siue alio quouis modo procedatur, vt personaliter compareat, nequaquam citetur, vel moneatur.

^a Cap. sunt nonnulli, 2. q. 7.

^b Vide sess. 24. c. 17.

Vide Sbroz de vicario Episcopi lib. 2. quest. 58. num. 7. & quest. 59. num. 2. vers. nec dicatur. Clar. §. fin. quest. 37. vers. ulterius quero, Salzed. ad Bernard. in practic. cap. 124. litt. A. in nouiss. impress. Stephan. Gratian. discipulationum forensium, cap. 169. num. 15. Vgolinum de officio Episcopi, cap. 2. §. 2. num. 4. vers. decimo, metipsum in similiti tractatu part. 3. allegat. 112. num. 6. Alzed. in praxi Episcop. part. 2. cap. 7. num. 3. Gonzal. ad regul. 3. Cancell. gloss. 41. num. 5. vbi decretum hoc intelligit procedere in Episcopis non residentibus, quia isti solum possunt citari, seu moneari ad comparandum ob causam, ob quam venirent deponendi seu priuandi, additque Episcopos residen-

tes, etiam si sit causa atrocissima, vtpote hæresis, aut læsæ maiestatis, minime posse citari ad personaliter comparandum per quoscunque iudices ordinarios, vel delegatos, etiam S. R. E. Cardinales, nisi de expressa, & speciali commissione manu Papæ signata. Et expressè Pius IV. in sua constit. incip. De salute gregis, anno eius primo statuit Episcopos ex quouis delicto etiam atrocissimo ad Romanam Curiam citari non posse, nisi in primis accedat specialis commissio Papæ, vt testatur Erasmi à Cochier de iurisdictione Ordinarij in exemptis, p. 1. quest. 41. quem refero d. allegat. 112. num. 7.

Testes contra Episcopum quibus qualitatibus præditi esse debeant, & si carentes grauibz pœnis mulctandi.

C A P V T V I I.

Testes in causa criminali ad informationem, vel iudicia, seu aliàs in causa principali contra Episcopum, nisi testes, & bonæ conuersationis, existimationis & famæ fuerint, non recipiantur: & si odio, temeritate, aut cupiditate aliquid deposuerint, grauibz pœnis mulctentur.

Vide quæ dixi de officio & potestate Episcopi, part. 3. allegat. 112. num. 11.

Causæ Episcoporum quando coram Pontifice referantur, & per ipsum terminentur.

C A P V T V I I I.

¹ Doctores de materia cap. agentes.

² Archiepiscopus non potest iudicare causas vertentes inter Episcopos suffraganeos. Barbof. Collect. in Concil. Triad.

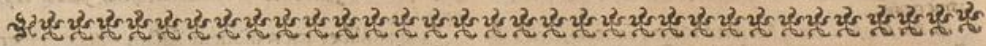
^a Cap. necessitatio quoque c. acc. i. Episcoporum c. testes. 2. q. 7. & c. vii. 2. q. 5. Concil. Rom. sub Syluest. Iuliana Anacleti p. 1. p. epist. 2. & Cartha. 1. & Cartha. 4. c. 96. & Sixt. 3. ep. 3. cap. 3.

Causa Episcoporum, cum pro criminis obiecti qualitate comparere debeant, coram Pontifice Max. referantur, ac per ipsum terminentur.

Vide Salzed. ad Bernard. in pract. cap. 124. litt. A. vers. hoc de clericis, in fine. Henriquez in summa lib. 13. cap. 55. §. 2. Armendar. in addit. ad recopilat. legum Navarra lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcopis, num. 80. Illustriss. D. Rodericum a Cunha in tract. de confessoribus sollicitantibus mulieres in confessione, quest. 12. incipit de officio & potestate Episcopis part. 3. allegat. 212. a princip. & latius infra sess. 24. de

reformat. cap. 5. Alzed. in praxi Episcop. part. 2. cap. 7. & numer. 1.

Archiepiscopum non posse iudicare causas vertentes inter Episcopos suffraganeos, resoluit Aldan. in compendio canon. decis. lib. 1. tit. 1. num. 8. ubi testatur ita fuisse decisa in S. Congregat. causis Episcoporum preposita in una Regien. 3. t. Maij 1588.

SESSIO XIV.

De sanctissimo Pœnitentiæ Sacramento.

SACROSANCTA œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu S. legitime congregata, presidentibus in ea eisdem sanctæ Sedis Apostolicæ Legato & Nuncijs, quamvis in decreto de iustificatione multus fuerit de Pœnitentiæ Sacramento, propter locorum cognationem, necessaria quadam ratione sermo interpositus: tanta nihilominus circa illud nostra hæc ætate diuersorum errorum est multitudo, vt non parum publica utilitatis retulerit de eo exactiorem & pleniorẽ definitionem tradidisse, in qua demonstratis, & conuulsis, Spiritus sancti præsidio, vniuersis erroribus, Catholica veritas perspicua, & illustris fieret, quam nunc in hæc Synodus Christianis omnibus perpetuo seruandam proponit.

Supra sess. 6. c. 14.

Vide Theologos cum Magistro in 4. dist. 14. S. Thom. p. 3. q. 84. vbi Nugnus, & Vasquez, Victor. Armill. Siluest. & alios Summitas verb. Confessio, & verb. Pœnitentiæ. Polianth. eod. verbo, Hieron. Onuphr. Luc. Pinell. & Thom. Zerol. in suis tract. de Pœnitentiâ. Cardin. Bellarm. in suis controvers. cathol. lib. vnic. de Pœnitentiâ Soar. tom. 4. de Pœnitentiâ. Valent. tom. 4. dist. 7. quest. 3. cum tribus seqq. Iacob. de Graff. in aureis decis. p. 1. lib. 1. cap. 1. cum seqq. Henriquez in summa lib. 4. de Pœnitentiâ. Vitald. in candelabr. aureo tit. de Pœnitentiâ. Petr. de Ledesma in summa p. 1. de Sacram. vbi de Pœnitentiâ. Ioan. de la Cruz in direct. confitent. tract. de Sacrament. Pœnit. Philare. lib. 2. cap. 18. Becan. de Sacramentis in specie, cap. 29. quest. 1. Canon. in relect. de Pœnitentiâ. Syluum in 3. part. D. Thomæ quest. 84.

Nugn. in eand. 3. part. quest. 84. Ioan. Medina in Cod. de Pœnitentiâ. Tanner. tom. 4. tract. de Pœnitentiâ. Simplic. Mutin. in sua Theologia moralis de Sacram. Pœnit. Valer. Reginald. in praxi fori pœnitentiæ. lib. 29. Ægid. de Coninck de Sacram. & censur. tom. 2. dist. 1. Bonacina de Sacram. dist. 5. de Pœnitentiâ. Galgan. de iure publico lib. 3. tit. 89. Homobon. de Bonis de examine ecclesiastic. tract. 5. cap. 1. Mollæ. in summa Theologia moralis tract. 7. de sanctissimo Sacramento Pœnitentiæ. Filiuc. in quest. moralibus tract. 6. Fagunderz in quinque Ecclesiæ præceptis, præcept. 2. Paul. Lâyman in Theologia moralis lib. 5. tract. 6. nouissime Ioan. de Lugo de Sacrament. tom. 2. de Pœnitentiâ. Torreblanca de iure spirit. lib. 2. cap. 10. Barthol. à S. Paulo tom. 3. tract. de Pœnitentiâ.

De Necessitate, & institutione Sacramenti Pœnitentiæ.

CAPVT PRIMVM.

Si ea in regeneratis omnibus gratitudo erga Deum esset, vt iustitiam, in Baptismo, ipsius beneficio, & gratia, susceptam, constanter tuerentur, non fuisset opus, aliud ab ipso Baptismo Sacramentum ad peccatorum remissionem esse institutum. Quoniam autem Deus, diues misericordia, cognouit figmentum nostrum, illius etiam vitæ remedium contulit, qui sese postea in peccati seruitutem, & demonis potestatem tradidissent, Sacramentum videlicet Pœnitentiæ, quo lapsi post Baptismum beneficium mortis Christi applicatur. Fuit quidem pœnitentiâ vniuersis hominibus, qui se mortali aliquo peccato inquinassent, quouis tempore ad gratiam, & iustitiam assequendam necessaria, illis, etiam, qui Baptismi Sacramento ablui petiuisent, vt, peruersitate abiecta, & emendata, tantam Dei offensionem cum peccati odio, & pio animi dolore detestarentur. Vnde Propheta ait: Conuertimini, & agite pœnitentiâ ab omnibus iniquitatibus vestris: & non erit vobis in ruinam iniquitas; Dominus etiam dixit: Nisi pœnitentiâ egeritis, omnes similiter peribitis. Et princeps Apostolorum Petrus peccatoribus Baptismo initiandis pœnitentiâ commendans, dicebat: Pœnitentiâ agite, & baptizetur vnusquisque vestrum. Porro nec ante aduentum Christi Pœnitentiâ erat Sacramentum, nec est post aduentum illius cuiquam ante Baptismum. Dominus autem Sacramentum Pœnitentiæ tunc præcipuè instituit, cum à mortuis excitatus, & insufflauit in discipulos suos, dicens: Accipite Spiritum sanctum: quorum remisistis peccata, remittuntur eis, & quorum retinueritis, retenta sunt. Quo tam insigni facto, & verbis tam perspicuis, potestatem remittendi, & retinendi peccata, ad reconciliandos fideles, post Baptismum lapsos, Apostolis, & eorum legitimis successoribus fuisse communicatam, vniuersorum Patrum consensus semper intellexit. Et Nouarianos, remittendi potestatem olim pertinaciter negantes, magna ratione Ecclesia Catholica tanquam hæreticos explosit, atque condemnauit. Quare

Infr. can. 1. Psalm. 103. Ephes. 2. sic Innoç. cap. 1. epist. 91. inter epist. August. Nam quamuis redemisset, & Cyprianus ab August. citatus lib. 2. contra Iulian. cap. 8. Quam benigna, quâ necessaria. b Sub sess. 6. c. 14. de iust. Conc. Cabil. c. 2. f Ezech. 18. d Luc. 13. e Act. 2. sic cap. prop. de consecrat. dist. 7. f Ioanni. 20. Matth. 16. c. vt constitueretur, 50. dist. & infra c. 84 in fin. & can. 3.